

Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU

Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE

General Certificate of Secondary Education

293/51

ELECTRONEG

PRAWF MODIWL E1

HAEN SYLFAENOL

P.M. DYDD IAU, 24 Mai 2007

(45 munud)

I'r Arholwr yn unig	
Cyfanswm y Marciau	

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, mae'n bosibl y bydd angen cyfrifiannell.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn yn y lleoedd gwag a ddarperir yn y llyfryn hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

TAFLEN WYBODAETH

Gall y wybodaeth isod fod yn ddefnyddiol wrth ateb y cwestiynau.

1. Y Côd Lliw ar gyfer Gwrthyddion

DU	0	GWYRDD	5
BROWN	1	GLAS	6
COCH	2	FIOLED	7
OREN	3	LLWYD	8
MELYN	4	GWYN	9

Mae lliw'r pedwerydd band yn rhoi'r goddefiant fel a ganlyn:

AUR $\pm 5\%$

ARIAN $\pm 10\%$

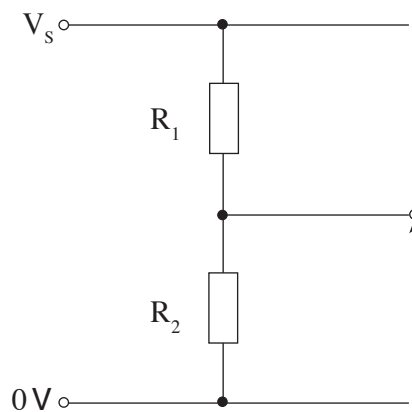
2. Gwerthoedd Safonol ar gyfer Gwrthyddion

Y GYFRES E 12 O WERTHOEDD SAFONOL
10; 12; 15; 18; 22; 27; 33; 39; 47; 56; 68; 82 a lluosrifau wedi hynny

3. **Gwrthiant** = $\frac{\text{foltedd}}{\text{cerrynt}}$; $R = \frac{V}{I}$.

4. Mae **gwrthiant effeithiol**, R , dau wrthydd R_1 ac R_2 **mewn cyfres** yn cael ei roi gan $R = R_1 + R_2$.

5. Rhannwr Foltedd

$$V_{\text{ALLAN}} = \frac{R_2}{R_1 + R_2} \times V_s$$

6. **Pŵer** = foltedd $\times$ cerrynt; $P = VI$.

7. **LED (Deuod Allyrru Golau)** 2V yw'r gostyngiad yn y foltedd ymlaen ar draws **LED**.

8. **Transistorau** 0.7V yw'r gostyngiad yn y foltedd ymlaen ar draws y cyswllt sail-allyrnydd (*base emitter junction*).

Atebwch **bob** cwestiwn yn y lleoedd gwag a ddarperir.

1. Dyma restr o gydrannau electronig:

thermistor

LED

gwrthydd newidiol

LDR

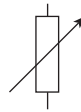
(a) Pa gydran sydd â'r symbol hwn?

Ateb .....

[1]

(b) Pa gydran sydd â'r symbol hwn?

Ateb .....

[1]

(c) Pa gydran o'r rhestr y byddech chi'n ei defnyddio i synhwyro newidiadau mewn tymheredd?

Ateb .....

[1]

2. Mae rhai is-systemau electronig wedi'u rhestru isod:

lamp

synhwyrydd magnetig

clicied

adwy AC

(a) Pa **un** o'r rhain sy'n is-system fewnbynnu?

.....

[1]

(b) Pa **un** o'r rhain sy'n is-system allbynnu?

.....

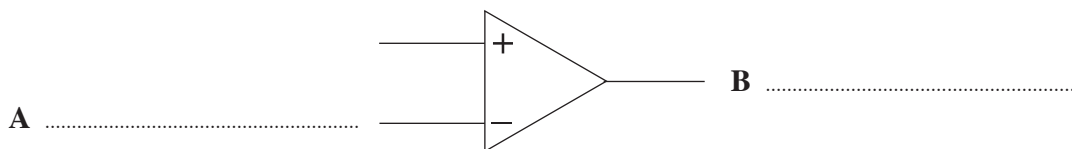
[1]

(c) Pa is-system fydd yn cadw'r allbwn ymlaen hyd nes iddo gael ei ailosod?

.....

[1]

3. Dyma'r symbol ar gyfer cymharydd.

Dewiswch yr enw cywir ar gyfer cysylltiadau **A** a **B** o'r rhestr ganlynol.

[2]

Daear

Mewnbwn gwrthdroadol

Allbwn

Mewnbwn anwrthdroadol

Cyflenwad positif

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd gwag ar y diagram.

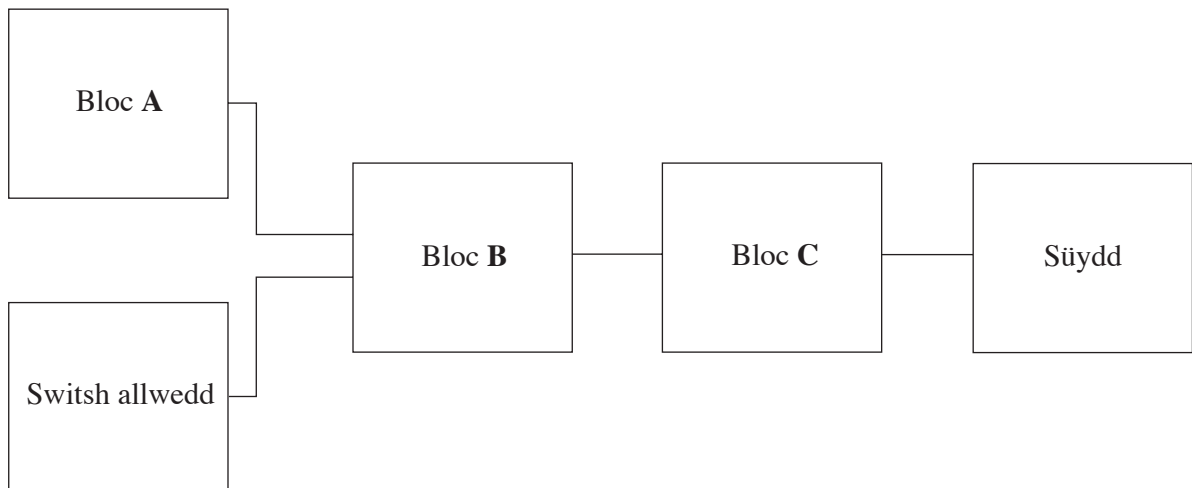
4. Rhowch y tri mesur o wrthiant yn nhrefn maint, gan ddechrau gyda'r un **mwyaf** a gorffen gyda'r un **lleiaf**.

cilohm ($k\Omega$)
ohm (Ω)
megohm ($M\Omega$)

..... → ..... → .....

[2]

5. Mae'r diagram bloc yn dangos dyluniad ar gyfer larwm ystafell wely.
Mae'r larwm yn cael ei osod trwy droi switsh sy'n cael ei weithredu gan allwedd.
Os yw rhywun yn agor y drws, mae microswitsh yn gweithredu ac mae'r süydd (*buzzer*) yn seinio.

- (a) Gallwch ddefnyddio unrhyw is-systemau o'r rhestr isod ar gyfer blociau **A**, **B** ac **C**:

uned synhwyro tymheredd
adwy AC
uned curiadau

cymharydd
switsh transistor / gyrrwr trawsddygiadur
microswitsh

Pa is-system sy'n:

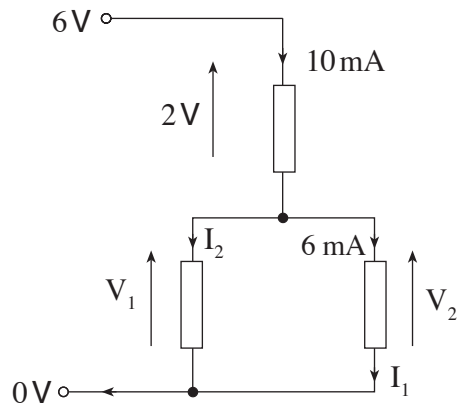
- (i) uned addas ar gyfer bloc **A**? .....
- (ii) uned addas ar gyfer bloc **B**? .....
- (iii) uned addas ar gyfer bloc **C**? .....

[3]

- (b) Enwch is-system a allai gael ei ychwanegu at y gylched hon fel bod y süydd yn dal i seinio os yw'r drws yn cael ei gau eto ar ôl i'r larwm seinio.

[1]

6. Edrychwch ar y diagram canlynol.

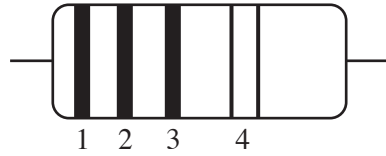
Ysgrifennwch werthoedd y canlynol:

[4]

- (a) I_1 ..... mA
- (b) I_2 ..... mA
- (c) V_1 V
- (ch) V_2 V

7. Rhoddir y cod lliw ar gyfer gwrthyddion ar y daflen wybodaeth ar dudalen 2.

Dyma ddiagram o wrthydd $560\ \Omega$ gyda goddefiant o 5% .

Cwblhewch y tabl canlynol.

[4]

Gwerth y gwrthydd	Lliw Band 1	Lliw Band 2	Lliw Band 3	Lliw Band 4
$560\ \Omega\ 5\%$				

8. Mae'r tabl canlynol yn rhestru'r cerrynt a'r foltedd ar gyfer pedwar bwlb A, B, C a D.

Bwlb	Foltedd (V)	Cerrynt (A)
A	9	0.1
B	12	0.2
C	9	0.2
D	6	0.2

(a) Pa fwlb fydd yn defnyddio'r **lleiaf** o bŵer? .....

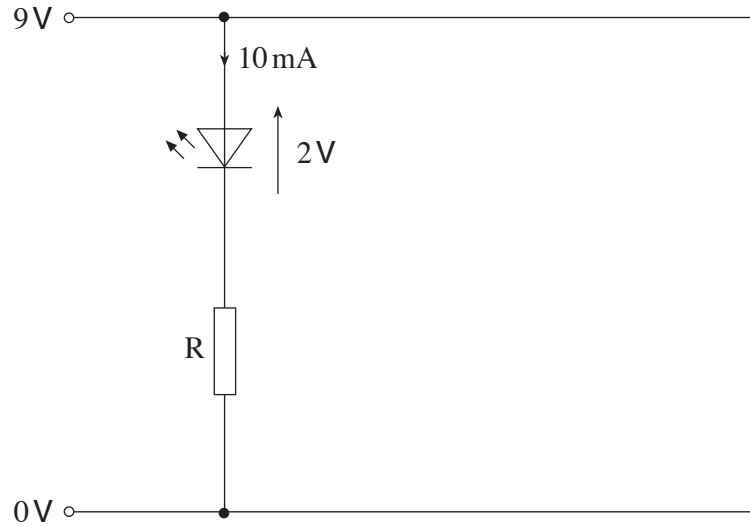
[1]

(b) Defnyddiwch y fformiwla ar y daflen wybodaeth ar dudalen 2 i gyfrifo'r pŵer a ddefnyddir gan fwlb C.

.....
.....

[2]

9. Mae gan yr *LED* yn y gylched ganlynol gerrynt o **10 mA** a gostyngiad yn y foltedd ymlaen o **2 V** ar ei draws.

- (a) (i) Beth yw'r cerrynt drwy wrthydd R?

.....

- (ii) Beth yw'r foltedd ar draws gwrthydd R?

.....

[2]

- (b) Defnyddiwch y fformiwla ar y daflen wybodaeth ar dudalen 2 i gyfrifo gwrthiant addas ar gyfer gwrthydd R.

.....

.....

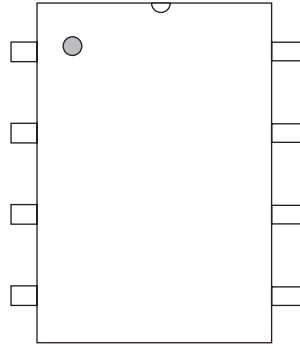
[2]

- (c) Dewiswch werth safonol addas ar gyfer gwrthydd R o'r gyfres E12 ar y daflen wybodaeth ar dudalen 2 fel bod gan yr *LED* tua 10 mA yn mynd drwyddo.

.....

[1]

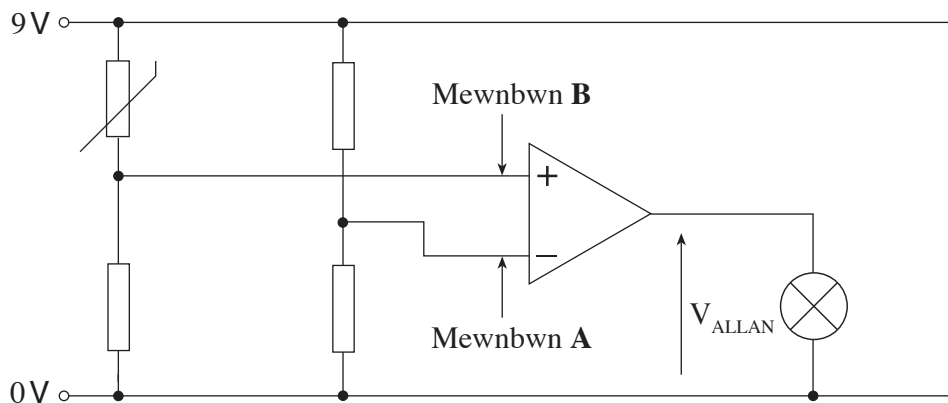
10. (a) Mae'r diagram yn dangos cylched gyfannol cymharydd (*comparator IC*) oddi uchod.

- (i) **Labelwch** bin 1 â'r rhif 1.
(ii) **Labelwch** bin 5 â'r rhif 5.

[2]

- (b) Mae'r diagram canlynol yn dangos cylched sy'n rhoi rhybudd os yw'r tymheredd mewn tŷ gwydr yn mynd yn rhy uchel.

- (i) Mae allbwn V_{ALLAN} y cymharydd yn dirilenwi ar 9V a 0V.

Cwblhewch y tabl ar gyfer y gwerthoedd foltedd mewnbwn a roddir.

[2]

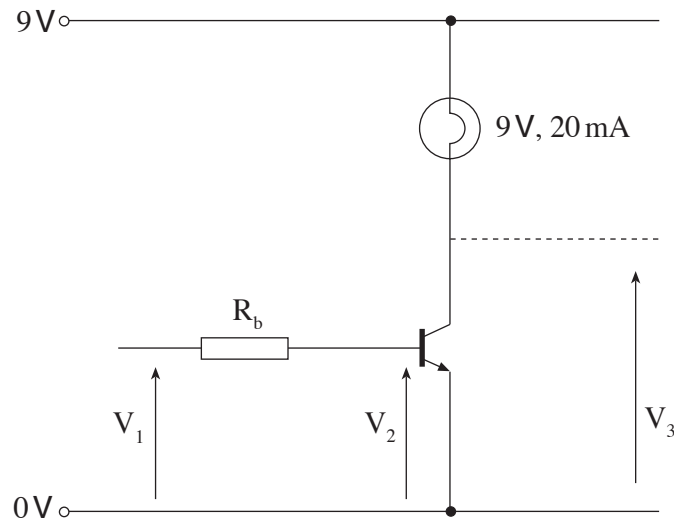
Mewnbwn A (V)	Mewnbwn B (V)	Allbwn V_{ALLAN} (V)
4.5	2.3	
4.5	4.8	

- (ii) Rhaid gallu newid ar ba dymheredd y mae'r bwlb yn cynnau. Addaswch y diagram cylched uchod i ganiatáu hyn.

[1]

11. Mae'r diagram cylched canlynol yn dangos rhan o system a ddefnyddir i gynnu lamp.

Mae'r transistor wedi'i **brin** ddirlenwi pan yw'r foltedd mewnbwn V_1 yn 2.7V.

Cwblhewch y tabl isod i ddangos:

- folteddau V_2 a V_3 ar gyfer y folteddau mewnbwn V_1 a roddir,
- a fydd y bwlb **Wedi'i Gynnu** neu **Wedi'i Ddiffodd**.

[5]

V_1	V_2	V_3	Bwlb Wedi'i Gynnu / Wedi'i Ddiffodd?
0.4V			
3.0V			